

Jastrzemská, Zdeňka

Disertační práce žen na univerzitě v Brně do roku 1939

Pro-Fil. 2019, vol. 20, iss. 1, pp. 71-83

ISSN 1212-9097 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/pf19-1-1925>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/141787>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](#)

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

DISERTAČNÍ PRÁCE ŽEN NA UNIVERZITĚ V BRNĚ DO ROKU 1939¹

ZDEŇKA JASTRZEMBSKÁ

Katedra filozofie FF MU, Česká republika, jastrzem@phil.muni.cz

Text nabízí přehled disertačních prací, které předložily ženy na filozofické a přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity od jejího založení do roku 1939. Podrobněji se věnuje těm disertačním pracím, které tematicky spadaly do tzv. filozofických věd. V dobovém chápání se jednalo o filozofii, psychologii, pedagogiku a sociologii. Mým hlavním cílem je představit odborný zájem žen v daném místě a časovém období.

Dohnat a předejhnat

Jedno z oblíbených výkladových schémat, které se používá při popisování vývoje (nejen) ženského hnutí, je založeno na sledování prvenství. Hledají se ženy, které se jako první věnovaly aktivitám nebo pronikly na pozice, které byly do té doby vyhrazeny výhradně mužům. V rovině vzdělávání to může být žena, která jako první studovala na střední škole, která jako první složila maturitní zkoušku, která jako první získala doktorát na univerzitě či která se jako první stala docentkou. Domnívám se, že takový pohled na vývoj je problematický, protože jej redukuje na jednu dimenzi a neumožňuje nám pochopit jeho širší souvislosti. Zaměření výkladu vývoje ženského hnutí na časový rozměr nám brání ocenit různé trajektorie a způsoby řešení změny, různé strategie dosahování cílů. Pohlížíme-li na emancipaci pouze prizmatem prvenství, není možné žádnou následující, nicméně v zásadě stejnou situaci zobrazit jinak než jako zpoždění. Zpoždění, které sice může být vysvětleno a pochopeno, které ale především musí být smazáno. To, co je první a před námi, je nutné dohnat a ještě lépe předejhnat. Být první v jiném ohledu. Pokud nějaká univerzita nestihla být první v tom, že ženám povolila řádné studium, mohla být první a předejhnat ostatní v tom, že ženám na své půdě umožnila přednášet. Sledování prvenství zplošťuje zpětný pohled, nerespektuje kontext ani specifické okolnosti jednotlivých situací. Honba za prvenstvím zapomíná na to, že všechno má svůj čas.

Výkladový rámec, který klade důraz na prvenství, je úzce propojen s chápáním vývoje jako boje či zápasu. Aby se ženy mohly například účastnit voleb, musely za svá občanská a politická práva bojovat a tento boj vyhrát. Takto zesílená optika má v podstatě dvojí roli. Dosáhnout jako první cíle po usilovném zápase má v daném výkladovém schématu nejen větší hodnotu, ale zároveň může napomoci ospravedlnit použité (a často i problematické) prostředky. Vyprávění o zápase, který se vedl o přístup žen na univerzitní půdu, ovšem ztrácí svoji sílu a opodstatnění ve chvíli, kdy je daný zápas dobojován. To byl i případ Masarykovy univerzity. Ženy na univerzitu v Brně vstoupily současně s muži. Vývoj vysokoškolského studia žen na této instituci tak získal poněkud paradoxní počátek. Masarykova univerzita

¹ Článek vznikl s podporou Grantové agentury České republiky, projekt Ženy v české filozofii a vědě (GA17-06697S).

pouhým aktem svého založení některé jiné univerzity dohnala, a ještě jiné dokonce předešla.

Zájem žen o tzv. filozofické vědy

Povinnost předložit v rámci rigorózního řízení disertační práci, ve které uchazeč prokáže schopnost samostatné vědecké práce, platila ve sledovém období na filozofických a přírodovědeckých fakultách. Od založení Masarykovy univerzity v roce 1919 do podzimu roku 1939, kdy byly české vysoké školy uzavřeny, bylo předloženo celkem 365 disertačních prací, 181 na filozofické fakultě, 184 na přírodovědecké fakultě. Na filozofické fakultě předložilo disertační práci 38 žen (tj. cca 21 %), na přírodovědecké fakultě 16 žen (tj. cca 9 %). Jak dokládají ročenky Masarykovy univerzity, počet studentek i jejich poměr k celkovému počtu studentů během let postupně stoupal. Zatímco v roce založení tvořily ženy asi 7 % z celkového počtu studentů, v roce 1923 už to byl dvojnásobek. Ve 30. letech se poměr žen studujících na Masarykově univerzitě pohyboval okolo 20 %. Velký nárůst v počátečních letech byl ovlivněn především faktem, že přednášky na filozofické fakultě, kde ženy tvořily největší podíl v porovnání s ostatními fakultami (lékařskou, právnickou a přírodovědeckou), byly započaty až na podzim roku 1921. Rekord byl dosažen hned v prvním roce zahájení výuky, kdy se na filozofickou fakultu zapsalo 128 studentů, z toho 57 žen. Celkový poměr žen na univerzitě v daném roce byl 12 %.

V následujícím textu stručně představím pouze ty disertační práce předložené ženami na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, které tematicky spadaly do tzv. filozofických věd, tj. do filozofie, psychologie, pedagogiky a sociologie.² Jedná se o 9 disertačních prací (z celkového počtu 42 prací), jejichž autorky pak většinou skládaly velkou rigorózní zkoušku z filozofie. Z hlediska tématu a metodologického zakotvení jsou pro většinu těchto prací určující dva hlavní a vzájemně provázané faktory: vliv odborného zaměření vyučujících, především Mihajlo Rostohara (1878–1966) a Otokara Chlupa (1875–1965), a v tehdejší době vzrůstající obliba používání empirických a experimentálních metod ve filozofických vědách.

Práce, která oba tyto vlivy nejlépe ilustruje, nese název *Příspěvek k studiu psychologie dětské kresby* a v roce 1928 ji předložila Ludmila Ondrůjová. Ondrůjová se narodila 6. března 1905 v Bzenci. Během svých středoškolských studií absolvovala půlroční pobyt na francouzském lyceu v Dyjonu (1922/23). Po složení maturity v roce 1923 v Kyjově začala studovat na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Ondrůjová se zajímala především o psychologii a experimentální pedagogiku. Společně s Bohuslavem Kratochvílem (1901–1972) přeložila práci *Psychologie de l'enfant et pédagogie expérimentale* (1909) švýcarského neurologa a dětského psychologa Édouarda Claparèda (1873–1940). První díl českého překladu (*Psychologie dítěte a experimentální pedagogika*) vyšel v roce 1925, druhý díl v roce 1928. Ondrůjová publikovala také několik kratších překladů a referátů v časopise *Nové školy*, který v letech 1926 až 1935 vycházel pod vedením Otokara Chlupa. V roce 1928 zde byl přetištěn i text její disertační práce. Ondrůjová ve své práci nejprve mapuje zájem psychologů a pedagogů o dětskou kresbu, který se rozvíjel přibližně od 80. let 19. století, a poukazuje na úskalí analýz, které se opírají o náhodně posbírané obrázky. Proto v rámci svého výzkumu provedla s dětmi experimenty, během nichž vzniklo několik stovek kreseb, které následně zkoumala jak z obsahového, tak z technického hlediska. Ondrůjovou zajímalo, jak si dítě při kreslení utváří představy (například na základě přečteného příběhu) i jaká je jakost čar.

² K dějinám filozofického semináře viz například Gabriel, J. (2019): Filozofický seminář na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v letech 1919–1925, *Studia philosophica* 66 (1), 83–94.

Experimentální výzkum je základem také disertační práce *Jak reprodukují děti vnímané tvary písmen*, kterou v roce 1934 předložila Irena Kodymová (rozená Trpíková). Trpíková se narodila 23. srpna 1909 ve Fryštátě. Středoškolská studia započala na Českém státním reformním reálném gymnáziu v Novém Jičíně, pokračovala na Státním dívčím reformním reálném gymnáziu ve Slezské Ostravě a skončila na Českém městském dívčím reformním reálném gymnáziu v Brně, kde maturovala v roce 1929. Od zimního semestru 1929/30 do konce letního semestru 1932/33 byla řádnou posluchačkou Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Trpíková na dětech brněnských mateřských škol replikovala experiment, který sledoval, jaké druhy chyb dělají děti neznalé písmen abecedy, a který byl v roce 1912 publikován v *Zeitschrift für Psychologie*, v jednom z hlavních časopisů tehdejší empirické a experimentální psychologie.

Na otázku, jaké významy si jedenáctileté děti spojují s pojmy z náboženství (např. bůh, modlitba, vzkříšení), morálky (např. lež, svědomí, zpověď), přírodopisu (např. řeka, strom), fyziky (např. hmota, zvuk), techniky (např. továrna, lokomotiva) a mnoha dalších oblastí, se pokusila odpovědět ve své disertační práci *Obsah pojmů dětí jedenáctiletých* z roku 1931 Věra Bezděková. Bezděková se narodila 10. dubna 1907 ve Ždánicích. Na gymnáziu chodila v Ružomberku, kde v roce 1925 maturovala. Svá vysokoškolská studia Bezděková absolvovala, kromě Masarykovy univerzity, také na univerzitě v Praze a na univerzitě ve Vídni. Z přehledu, který je součástí jejího rigorózního protokolu, se dozvídáme, že na Karlově univerzitě chodila na přednášky z psychologie k Františku Krejčímu (1858–1934), z filozofie k Janu Blahoslavovi Kozákovi (1888–1947), z pedagogiky k Otakarovi Kádnerovi (1870–1936). Na vídeňské univerzitě navštěvovala například přednášky z filozofie Moritze Schlicka (1882–1936) a přednášky a praktická cvičení z psychologie, které vedli manželé Charlotte (1893–1974) a Karl Bühlerovi (1879–1963). Bezděková publikovala referáty v časopisech *Nové školy*, *Naše škola*, *Věstník pedagogický* a *Nová mateřská škola*. Oponenti její disertační práce, kterými byli Rostohar a Chlup, poukázali na to, že není jasný výběr slov, které děti měli za úkol definovat, ani to, podle jakých kritérií je autorka rozřadila do jednotlivých oblastí. Obsáhlý materiál, který Bezděková shromáždila, je součástí práce. Výpovědi dětí lze tak znovu analyzovat, popřípadě je možné provést analogický experiment se současnými dětmi a výsledky porovnat.

Nejvýraznější stopu ze všech žen, které mezi léty 1919 až 1939 předložily na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity disertační práci, zanechala Ludmila Kolářiková (1909–1968), která v roce 1938 předložila práci s názvem *Prostorové, časové a kauzální soudy u dětí předškolního věku*. Kolářiková již během svých studií působila v Psychologickém semináři jako pomocná vědecká síla, v roce 1947 se pak poprvé habilitovala. Její životní osudy a odborný zájem stručně popsal ve své vzpomínce například Robert Konečný (1906–1981).³

Empiricky zakotvenou práci *Sociologický determinismus hodnocení* předložila v roce 1939 také Soňa Obrdlíková. Obrdlíková se narodila 12. března 1914 v Novém Městě na Moravě. Středoškolská studia započala na Státním reformním reálném gymnáziu v Králově Poli, odkud přestoupila na Městské dívčí reformní reálné gymnáziu v Brně, kde v roce 1932 maturovala. Na filozofické fakultě navštěvovala především přednášky z filozofie, sociologie a dějin umění. Ve své disertační práci se pokusila vysledovat vliv, které má na žebříček hodnot společenské prostředí, do kterého zařadila náboženství, politickou příslušnost, povolání či společenský status. Vědecká teorie hodnot podle názoru Obrdlíkové musí být konfrontována se zkušeností, musí být verifikována na faktech. V dotazníkovém šetření,

³ Konečný, R. (1969): Doc. Dr. Ludmila Kovářiková, in Hejl, F. (ed.) *Ročenka brněnské university 1964 - 1968*, Universita J. E. Purkyně v Brně, 67–69.

kterého se zúčastnilo téměř 900 osob, ji zajímalo nejen seřazení hodnot, ale také důvody, proč dané hodnoty člověk oceňuje a které hodnoty považuje významné pro společnost jako celek. Josef Tvrdý (1877–1942) ve svém posudku ocenil, že si je autorka vědoma úskalí, která jsou s dotazníkovými metodami spojena, a že nevyvozuje ze získaných dat nepatřičné závěry.

Sociologické téma z historického hlediska ve své práci zpracovala Marie Dvořáková. Dvořáková se narodila 14. července 1888 v Nálesí. V letech 1903 až 1906 studovala dívčí lyceum v Českých Budějovicích, poté se zapsala jako mimořádná posluchačka na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Po roce studium na univerzitě přerušila a absolvovala Státní ústav ku vzdělávání učitelek v Praze. Dvořáková působila jako učitelka na národních školách, soukromě se připravovala na maturitní zkoušku, kterou v roce 1921 složila na Státním reformním gymnáziu v Praze. Pak se vrátila ke studiu na univerzitě. Její disertační práce *Etické a sociologické vztahy rodiny u primitivů s porovnáním s rodinou moderní*, kterou v roce 1927 předložila na Masarykově univerzitě, byla o tři roky dříve přijata na Univerzitě Karlově. Proč v Praze rigorózní řízení nedokončila, není zřejmé. Práce Dvořákové se věnuje především vývoji různých forem rodiny a čerpá z četných antropologických výzkumů a etnografických studií, které byly publikovány během 2. poloviny 19. století.

Mezi disertačními pracemi, které předložily ženy na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity do roku 1939, najdeme i téma věnující se historii ženského hnutí. Práci *Vývoj feminismu v Anglii* předložila v roce 1935 Milada Borůvková (rozená Grimmová). Grimmová se narodila 16. dubna 1909 v Brně. Studovala na Českém státním dívčím reálném gymnáziu v Brně, kde v roce 1928 maturovala. V r. 1928–29 absolvovala abiturientský kurz při České státní obchodní akademii v Brně. Před nástupem na univerzitu studovala o prázdninách francouzštinu v Grenoblu, během vysokoškolských studií angličtinu v Oxfordu. Grimmová se ve své disertační práci pokusila prozkoumat ideové základy ženského hnutí, samotný vývoj tohoto hnutí v Anglii pak sledovala z 5 různých rovin: politické, ženského vzdělávání, osobní a rodinné, ženské práce a filantropie. Zatímco posudek Rostohara je stručný, Inocent Arnošt Bláha (1879–1960) práci posoudil zevrubněji. Bláha připomíná, že ženské hnutí bylo součástí širšího emancipačního hnutí, na jehož vznik měly vliv i faktory, které Grimmová nechala zcela stranou. Předložený rozbor idejí, které stály na počátku ženského hnutí, také nehodnotil příliš nadšeně, nakonec však práci označil za vyhovující.

Podle dochovaných posudků měli posuzovatelé největší problém s prací, kterou v roce 1931 předložila Helena Chohanetzová. Chohanetzová se narodila 24. října 1906 v Innsbrucku. V roce 1925 absolvovala Německý státní učitelský ústav v Brně, maturitní zkoušku složila o rok později na Německém státním reálném gymnáziu v Brně. Od října 1926 do června 1930 byla řádnou posluchačkou Německé univerzity v Praze, poté přešla na Masarykovu univerzitu do Brna. Text její disertační práce, nazvané *Umění a mravnost. Příspěvek ke kulturní filozofii*, obsahuje množství tužkou psaných poznámek na okraji, především otazníků. To, co například autorka předkládá jako axiom, některý ze čtenářů/posuzovatelů označil za předsudek (s otazníkem). Chohanetzová ve své práci hledá společné základy umění a mravnosti (které nakonec nachází v tom, že obojí je člověku schopno „zprostředkovat zážitek totality“), aby ospravedlnila názor, že uměním lze vychovávat. Bláha i Rostohar, kteří na práci napsali posudky, Chohanetzové shodně vytýkali, že vychází z úzkého okruhu autorů, které nedostatečně kriticky reflektuje, a to se negativně projevuje na řešení zvoleného problému.

Autorkou poslední z devítice disertačních prací je Marie Hurdová, která ji předložila těsně před uzavřením univerzity na konci října roku 1939. Jak z rigorózní knihy filozofické fakulty

vyplývá, k rigorózním zkouškám se Hurdová po válce již nevrátila. Informace o jejím životě tak chybí.⁴ Hurdová se ve své práci *Josef Durdík – dějepisec filozofie* věnuje Josefu Durdíkovi (1837–1902), jedné z nejvýraznějších osobností české filozofie 19. století. Hurdová nejprve představuje Durdíkovy názory na funkce a úkoly filozofie a dějin filozofie, které následně konfrontuje s konkrétní realizací v jeho dějinně filozofických pracích.

Seznam disertačních prací

Následující seznam vychází ze soupisu, který na základě rigorózních protokolů zpracovala na konci 60. let 20. století Irena Hrabětová.⁵ Tento přehled, do něhož jeho autorka zahrnula pouze přijaté disertační práce, byl porovnán a rozšířen o informace, které jsou uvedeny v rigorózních knihách filozofické fakulty. Protože se rigorózní knihy přírodovědecké fakulty nedochovaly, byly údaje o rigorózních řízeních žen, která do roku 1939 proběhla na přírodovědecké fakultě, ověřeny a doplněny z příslušných diplomů. Děkuji pracovníkům Archivu MU za konzultace a za přípravu potřebných materiálů.

Disertační práce žen na FF MU do roku 1939

Marie Dvořáková, nar. 14. července 1888 v Nálesí

Disertační práce: Etické a sociologické vztahy rodiny u primitivů s porovnáním s rodinou moderní (1927)

Posudky: I. A. Bláha, M. Rostohar

Hlavní rigorózní zkouška: filozofie

Vedlejší rigorózní zkouška: románská filologie

Rok promoce: 1927

Amalie Svobodová-Skokanová, nar. 24. května 1895 v Třesovicích

Disertační práce: Styky Komenského s Třebíčí a Třebíčany (1927) II. Jakub Petrozelin a Třebíč (1929)

Posudky: J. Glückliech, R. Urbánek

Hlavní rigorózní zkouška: všeobecné a české dějiny

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1930

Ludmila Ondrůjová, nar. 6. března 1905 v Bzenci

Disertační práce: Příspěvek k studiu psychologie dětské kresby (1928)

Posudky: M. Rostohar, O. Chlup

Hlavní rigorózní zkouška: filozofie a pedagogika

Vedlejší rigorózní zkouška: dějiny výtvarných umění a hudební vědy

Rok promoce: 1928

Lydie Wintrová, nar. 2. dubna 1906 v Uherském Hradišti

Disertační práce: Das Judentum in der neueren deutschen Literatur (1928)

Posudek: J. Krejčí, A. Beer

Hlavní rigorózní zkouška: germánská filologie a dějiny literatury

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

⁴ Informace o životních osudech jsem čerpala z životopisů, které jsou součástí jednotlivých rigorózních protokolů a které autorky samy v rámci svého rigorózního řízení předkládaly.

⁵ Hrabětová, I. (1969): Soupis disertací obhájených na MU a UJEP 1921 – 1967 (31. XII.), in Hejl, F. (ed.) *Ročenka brněnské university 1964 - 1968*, Universita J. E. Purkyně v Brně, 585–705.

Rok promoce: 1929

Anna Krejčová, nar. 20. června 1901 v Kunštátě

Disertační práce: Několik kapitol z básnické představivosti Otokara Březiny (1929)

Posudky: A. Novák, F. Wollman

Hlavní rigorózní zkouška: dějiny moderní literatury a slovanská filologie

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1929

Olga Svobodová, nar. 19. února 1903 v Brně

Disertační práce: Mme de La Fayette: La princesse de Clèves (1930)

Posudky: P. M. Haškovec, K. Titz

Hlavní rigorózní zkouška: románská filologie a dějiny románské literatury

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1931

Věra Bezděková, nar. 10. dubna 1907 v Ždánicích

Disertační práce: Obsah pojmů dětí jedenáctiletých (1931)

Posudky: M. Rostohar, O. Chlup

Hlavní rigorózní zkouška: filozofie

Vedlejší rigorózní zkouška: slovanská filologie

Rok promoce: 1932

Helena Chowanetzová, nar. 24. října 1906 v Innsbrucku

Disertační práce: Umění a mravnost. Příspěvek ke kulturní filosofii (1931)

Posudky: I. A. Bláha, M. Rostohar

Hlavní rigorózní zkouška: filozofie

Vedlejší rigorózní zkouška: estetika

Rok promoce: 1932

Marie Lukasová, nar. 24. září 1907 v Brně

Disertační práce: Dvě české lidové hry o umučení Páně ze severovýchodních Čech (1932)

Posudky: S. Souček, A. Novák

Hlavní rigorózní zkouška: slovanská filologie a dějiny moderní literatury

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1932

Milada Novotná, nar. 17. ledna 1907 v Kyjově

Disertační práce: Život Gustava Flauberta (1932, přijata 1933)

Posudky: P. M. Haškovec, J. Krejčí

Hlavní rigorózní zkouška: dějiny moderní literatury a románská filologie

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1933

Cecilie Jahodová, nar. 22. listopadu 1892 v Majetíně

Disertační práce: Dějiny obrazů v bývalém Kaunickém zámku ve Slavkově (1932)

Posudky: E. Dostál, K. Svoboda

Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění a klasická archeologie

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1932

Zoroslava Drobná, nar. 22. prosince 1907 v Husovicích
Disertační práce: Dějiny malířské výzdoby starého zemského domu v Brně v 18. stol. (1933)
Posudky: E. Dostál, K. Svoboda.
Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění a estetika
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1933

Marie Savická, nar. 2. listopadu 1908 v Mariampolu
Disertační práce: Tvorčestvo N. A. Nekrasova i jeho vremena (1933, přijata 1934)
Posudky: F. Wollman, S. G. Vilinskij
Hlavní rigorózní zkouška: dějiny moderních literatur a románská filologie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1935

Irena Kodymová - Trpíková, nar. 23. srpna 1909 ve Fryštátě
Disertační práce: Jak reprodukuje děti vnímané tvary písmen (1934)
Posudky: M. Rostahar, I. A. Bláha
Hlavní rigorózní zkouška: filozofie
Vedlejší rigorózní zkouška: germánská filologie
Rok promoce: 1935

Věra Lišková, nar. 19. října 1909 ve Švábenicích
Disertační práce: Studie o próze Antonína Sovy se zřetelem k linii básnického vývoje (1934)
Posudky: A. Novák, F. Wollman
Hlavní rigorózní zkouška: dějiny moder. literatury a románská filologie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1934

Marie Konečná, nar. 17. června 1907 ve Strážnici
Disertační práce: Antonín Sova. Psychologická analýza krajinného prvku v jeho básnickém díle (1934)
Posudky: M. Rostohar, A. Novák
Hlavní rigorózní zkouška: filozofie
Vedlejší rigorózní zkouška: estetika
Rok promoce: 1936

Vlasta Fialová–Stratilová, nar. 5. června 1896 v Holešově
Disertační práce: Kronika holešovská z let 1615 – 1645. Její kritické ocenění v rámci dějin mor. Valašska (1935)
Posudky: R. Urbánek, F. Hrubý
Hlavní rigorózní zkouška: české dějiny a dějiny umění
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1935

Milada Borůvková - Grimmová, nar. 16. dubna 1909 v Brně
Disertační práce: Vývoj feminismu v Anglii (1935)
Posudky: I. A. Bláha, M. Rostohar
Hlavní rigorózní zkouška: filozofie
Vedlejší rigorózní zkouška: anglická filologie

Rok promoce: 1937

Julie Spiessová, nar. 20. března 1909 v Klatovech
Disertační práce: Walt Whitman, bard nového světa (1935)
Posudky: F. Chudoba, P. M. Haškovec
Hlavní rigorózní zkouška: anglická filologie a románská literatura
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1937

Libuše Rejlová, nar. 2. října 1908 v Zdouňkách
Disertační práce: Příspěvek ke studiu českého krajinářství (1935, přijata 1936)
Posudky: E. Dostál, V. Helfert
Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění a estetika
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1936

Věra Bednářová, nar. 15. července 1909 v Litomyšli
Disertační práce: Vliv křesťanství a pohanství na vytváření politických událostí v 2. pol.
4. století (1936)
Posudky: V. Groh, B. Horák
Hlavní rigorózní zkouška: starší dějiny a historická geografie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1936

Jaroslava Sutnarová, nar. 11. února 1911 ve Vídni
Disertační práce: Beiträge zur Grillparzen-Forschung (1936)
Posudky: J. Krejčí, A. Beer
Hlavní rigorózní zkouška: germánská a románská filologie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1936

Marie Juřenová, nar. 27. května 1911 v Sądowa Wisznia
Disertační práce: Vliv polštiny na český jazyk básnický doby obrozenské (1936)
Posudky: B. Havránek, F. Wollman
Hlavní rigorózní zkouška: slovanská jazykověda a srovnávací jazykověda
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1937

Jiřina Vacková, nar. 25. ledna 1912 v Libštejně
Disertační práce: Formotvorné principy v symfonických básních F. Liszta (1936, přijata 1937)
Posudky: V. Helfert, E. Dostál
Hlavní rigorózní zkouška: hudební věda a dějiny umění
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1938

Bianka Künstlová, nar. 11. listopadu 1911 v Brně
Disertační práce: Erwin Quido Kolbenheyer (1937)
Posudky: J. Krejčí, A. Beer
Hlavní rigorózní zkouška: literatura německá a slovanská
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1938

Felicitas Wünschová, nar. 3. ledna 1914 v Moravské Ostravě

Disertační práce: Mörike, der Dichter und Mensch (1937)

Posudky: J. Krejčí, F. Wollman

Hlavní rigorózní zkouška: moderní literatury a dějiny umění

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1937

Ludmila Kolaříková, nar. 17. prosince 1909 v Drysicích

Disertační práce: Prostorové, časové a kausální soudy u dětí předškolního věku (1937, přijata 1938)

Posudky: M. Rostohar, J. L. Fischer

Hlavní rigorózní zkouška: filozofie

Vedlejší rigorózní zkouška: estetika

Rok promoce: 1939

Jarmila Stanzlová, nar. 28. března 1903 v Nové Ulici u Olomouce

Disertační práce: Moravská tabulová malba 2. pol. 15. stol. (1938)

Posudky: E. Dostál, I. A. Bláha

Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění, sociologie

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1938

Růžena Tesařová, nar. 15. dubna 1902 v Hartíkově

Disertační práce: Návštěva kina, záliby a zájem o kino děvčat 11 – 15 letých (1938)

Posudky: I. A. Bláha, O. Chlup

Hlavní rigorózní zkouška: sociologie a pedagogika

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1938

Gertruda Duschinská, nar. 17. března 1911 v Tišnově

Disertační práce: Iluminované rukopisy bible Bočkovské a Lobkovické v moravském zemském archivu v Brně (1938)

Posudky: E. Dostál, V. Groh

Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění a psychologie

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1938

Helena Melzerová, nar. 3. prosince 1911 ve Vídni

Disertační práce: Frauengestalten bei Gerhardt Hauptmann (1938)

Posudky: J. Krejčí, A. Beer

Hlavní rigorózní zkouška: germánská a románská filologie

Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie

Rok promoce: 1939

Miloslava Opluštilová, nar. 25. července 1909 v Brně

Disertační práce: Idea záhrobí a kult zemřelých u Athéňanů dle maleb na nádobách z pálené hlíny od doby primitivní až do doby klasické (1939)

Posudek: V. Groh, E. Dostál

Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění a klasická archeologie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1939

Miroslava Mikisková-Vítková, nar. 9. července 1909 v Salaši
Disertační práce: O výchově internátní (1939)
Posudky: O. Chlup, I. A. Bláha
Hlavní rigorózní zkouška: sociologie, estetika
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1939

Jaroslava Václavková-Nickmannová, nar. 26. června 1905 ve Vsetíně
Disertační práce: František Vymazal, člověk, myslitel, vědec, Čech a Slovan (1939, přijata 1945)
Posudky: J. Vilíkovský, F. Wollman
Hlavní rigorózní zkouška: dějiny moderní literatury a slovanská filologie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1945

Rozálie Dúbravová, nar. 7. ledna 1914 v Horní Lidči
Disertační práce: Výtvarné projevy dětí duševně úchylných kresbou a modelováním (1939)
Posudky: M. Rostohar, I. A. Bláha
Hlavní rigorózní zkouška: -
Vedlejší rigorózní zkouška: -
Rok promoce: -

Soňa Obrdlíková, nar. 12. března 1914 v Novém Městě na Moravě
Disertační práce: Sociologický determinismus hodnocení (1939)
Posudky: J. Tvrdý, E. Dostál
Hlavní rigorózní zkouška: sociologie a dějiny umění
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1939

Marie Dočkalová, nar. 13. prosince 1903 ve Vidlaté Seči
Disertační práce: Smrt Panny Marie v české tabulové malbě v době 1350 – 1450 (1939)
Posudky: E. Dostál, V. Groh
Hlavní rigorózní zkouška: dějiny umění a psychologie
Vedlejší rigorózní zkouška: filozofie
Rok promoce: 1939

Marie Hurdová, nar. 1914 v Jihlavě
Disertační práce: Josef Durdík – dějepisec filozofie (1939, znovu přijata 1946)
Posudky: J. Tvrdý, J. L. Fischer
Hlavní rigorózní zkouška: -
Vedlejší rigorózní zkouška: -
Rok promoce: -

Disertační práce žen na PřF MU do roku 1939

Božena Novotná, nar. v Bělečku

Disertační práce: O moravských a slezských zoolitech (1925)

Posudky: V. Rosický, J. Woldřich

Rok promoce⁶: 1925

Leopolda Zahlová, nar. v Drahotuších

Disertační práce: Katalytická redukce dimethylglyoxinu (1926)

Posudky: J. Frejka, B. Kužma

Hlavní rigorózní zkouška: organická a anorganická chemie

Vedlejší rigorózní zkouška: experimentální fyzika

Rok promoce: 1926

Olga Kubelková, nar. v Uherském Hradišti

Disertační práce: Manganometrická mikrotitrace železa s indikátory řady triallymethanové (1931)

Posudky: J. Dubský, J. Frejka

Hlavní rigorózní zkouška: analytická a technologická chemie

Vedlejší rigorózní zkouška: experimentální fyzika

Rok promoce: 1931

Anežka Uhrová, nar. v Lomnici

Disertační práce: Generis Coronillae revisio critica (1933)

Posudky: J. Podpěra, V. Úlehla

Hlavní rigorózní zkouška: systematická botanika a fyziologie rostlin

Vedlejší rigorózní zkouška: meteorologie s klimatologií

Rok promoce: 1933

Debora Vinograds, nar. v Daugavpils

Disertační práce: Studium tvorby solí kyseliny glykolové se zvláštním zřetelem na hetero-soli (1933)

Posudky: J. Dubský, J. Frejka

Hlavní rigorózní zkouška: analytická a technologická chemie

Vedlejší rigorózní zkouška: fyzika nebes

Rok promoce: 1934

M. Navřalová⁷

Disertační práce: Příspěvek ke studiu adičních sloučenin org. zásad s chloridem zinečnatým. II. Příspěvek ke studiu adiční schopnosti dusičnanu zinečnatého (1933)

Posudky: J. Dubský, J. Frejka

Božena Bobková, nar. v Brně

Disertační práce: Mineralogické zprávy (1935)

Posudky: V. Rosický, B. Zahálka

Hlavní rigorózní zkouška: mineralogie a petrografie

Vedlejší rigorózní zkouška: geologie

Rok promoce: 1935

⁶ Údaje o oborech, ze kterých byly složeny rigorózní zkoušky, příslušný diplom neobsahuje.

⁷ Příslušný diplom se nepodařilo dohledat.

Lydie Krajníková-Filipiová, nar. v Novém Městě
Disertační práce: Parafylie u mechů (1935)
Posudky: J. Podpěra, V. Úlehla
Hlavní rigorózní zkouška: systematická botanika a fyziologie rostlin
Vedlejší rigorózní zkouška: zoologie
Rok promoce: 1936

Jiskra Saporová-Londýnová, nar. v Zábřehu nad Odrou
Disertační práce: Moravské křemeny po stránce krystalografické (1935)
Posudky: V. Rosický, B. Zahálka
Hlavní rigorózní zkouška: mineralogie a petrografie
Vedlejší rigorózní zkouška: geologie
Rok promoce: 1936

Trude Bergerová, nar. v Brně
Disertační práce: Význam komplexních solí vizmutu a antimonu v analytické chemii (1935)
Posudky: J. Dubský, A. Šimek
Hlavní rigorózní zkouška: analytická a technologická chemie
Vedlejší rigorózní zkouška: botanika
Rok promoce: 1936

Marta Chytilová, nar. v Hranicích
Disertační práce: Měření Reyleighovou destičkou (1936)
Posudky: J. Zahradníček, B. Hostinský
Hlavní rigorózní zkouška: experimentální a teoretická fyzika
Vedlejší rigorózní zkouška: matematická analýza
Rok promoce: 1936

Edita Oppenheimerová, nar. v Brně
Disertační práce: Nedostatky a chyby při určování pigmentace u člověka. Kritický rozbor na podkladě experimentováním (1936)
Posudky: V. Suk, J. Zavřel
Hlavní rigorózní zkouška: antropologie a všeobecná zoologie
Vedlejší rigorózní zkouška: botanika
Rok promoce: 1937

Alžběta Kiliánová, nar. v Brně
Disertační práce: Stanovení draslíku v krvi (1936)
Posudky: J. Frejka, B. Kužma
Hlavní rigorózní zkouška: organická a anorganická chemie
Vedlejší rigorózní zkouška: biologie
Rok promoce: 1937

Renata Helfertová, nar. v Praze
Disertační práce: Jak působí záření Hanavské lampy na růst, morfologii a regulační schopnosti houby lišejníku *Parmelis physodes* (1937)
Posudky: V. Úlehla, J. Podpěra
Hlavní rigorózní zkouška: fyziologie rostlin a systematická botanika
Vedlejší rigorózní zkouška: zoologie

Rok promoce: 1937

Marie Anna Stadlerová, nar. 27. července 1915 v Cernauti

Disertační práce: Příspěvek k sídelně zeměpisné charakteristice východní Moravy (1939)

Posudky: F. Koláček, F. Vitásek

Hlavní rigorózní zkouška: geografie a meteorologie s klimatologií

Vedlejší rigorózní zkouška: antropologie

Rok promoce: 1939

Gertruda Rudolfiná Margareta Jana Žedková, nar. 1914 v Těšíně

Disertační práce: Studenti Masarykovy university v letech 1921/22 – 1931/32. Studie sociologicko-anthropologická (1939)

Posudky: J. Zavřel, V. Suk

Hlavní rigorózní zkouška: antropologie a všeobecné zoologie

Vedlejší rigorózní zkouška: geografie

Rok promoce: 1939

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.
